

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

Doğa ve İnsan Etkileşimi

DOĞRU

YANLIŞ

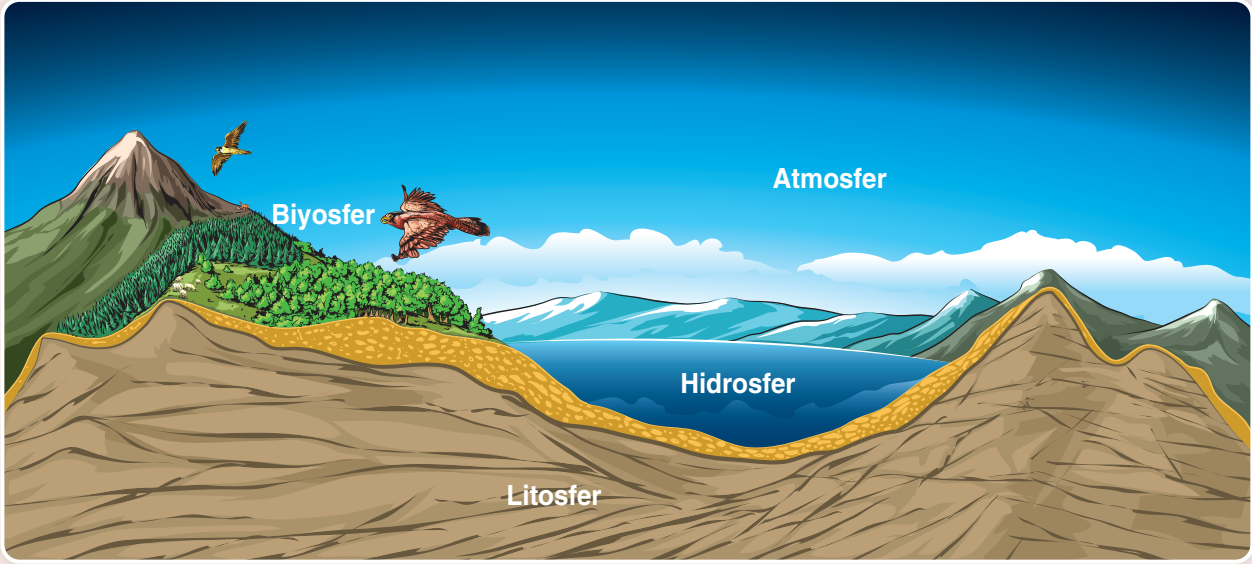
NET

PUAN

HiT-01 dijital test

Konuyla ilgili daha fazla soru çözmek için kare-kodu okutunuz.

HiT
01**HiT** BİLGİ

Yer çekiminin etkisiyle oluşan ve Dünya'yı saran gaz küreye **atmosfer** denir. Atmosfer çeşitli gazların karışımından oluşur. Atmosfer içerisinde oluşan yağış, kuraklık, şiddetli rüzgâr ve fırtınalar, don olayları, sıcaklık ve kuraklık şartları yaşamı temelden etkiler.

Dünya'nın dış kısmını kaplayan katılaşmış parçaya **litosfer** denir. Litosfer kayalardan oluşur.

Litosfer üzerinde dağlar, ovalar, platolar veya vadiler gibi yer şekilleri görülür.

Litosferin çukur sahalarını dolduran sulara **hidrosfer** denir. Su canlı yaşamı için vazgeçilmez bir unsurdur.

Hidrosfer içerisinde yeraltı suları, akarsular, göller, denizler ve okyanuslar bulunur.

Atmosfer, litosfer ve hidrosferin birbirine yaklaştığı alanda yer alan ve canlıların yaşadığı ortama **biyosfer** denir.

Biyosfer bitkiler ve hayvanlardan oluşmaktadır. İnsan da biyosferin bir parçasıdır.

1. Yeryüzünün doğal koşulları tekdüze değildir. Bölgeden bölgeye büyük farklılıklar görülür. Yer şekillerinin engebeli ve yüksek olduğu, iklimin aşırı kurak ya da aşırı nemli olduğu yerlerde doğal çevre insan faaliyetlerini sınırlandırır. Ancak insanoğlu bilgi birikimi ve sahip olduğu teknolojik olanakları arttıkça doğanın olumsuzluklarının önüne geçerek, bu alanları kullanıma açar.

Aşağıda verilen örneklerin hangisi insanoğlunun teknolojik olanakları kullanarak aştığı sınırlamalara örnek gösterilemez?

- A) Güneydoğu Asya'daki Muson iklimi bölgelerinde pirinç tarımı yapılması
- B) İsviçre'de Alp Dağları içerisinde demir yolu ve kara yolu ulaşım sistemlerinin gelişmesi
- C) Hollanda'nın polder bölgelerinde tarımsal üretim yapılması
- D) İstanbul'un iki yakasının Marmaray ve Avrasya tünelleriyle birbirine bağlanması
- E) Fransa ve İngiltere'nin Manş Tüneli ile birbirine bağlanması

2. Yeryüzünde doğanın insana sunduğu olanaklar farklılık gösterir.

- I. Batı Avrupa ülkelerinin endüstride gelişmiş olması
- II. Orta Doğu'da zengin petrol yataklarının bulunması
- III. Güney Amerika kıyılarında hem tarım yapmaya hem de ormancılığa uygun arazilerin bulunması
- IV. Avrupa kıtasında göçmen nüfusun oldukça fazla olması

Yukarıda verilenlerden hangileri bu farklılığı kanıtlamada kullanılabilir?

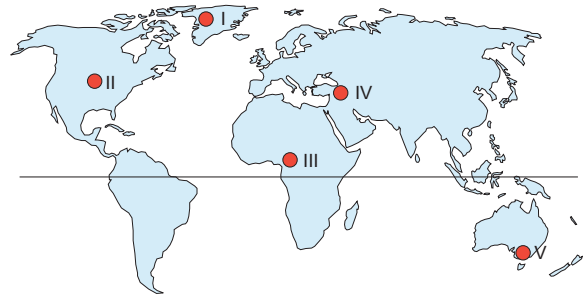
- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Doğada insan etkisi olmayan her olay ve olgu doğal olay olarak adlandırılır. İnsan ve doğa arasında karşılıklı bir etkileşim olduğu gibi doğal unsurlar arasında da bir etkileşim vardır.

Aşağıda verilenlerin hangisi doğal unsurlar arasındaki etkileşime örnek verilemez?

- A) Avustralya'da 2020 yılında başlayan ve dört ay söndürülemeyen orman yangınlarında binlerce hayvanın yaşamını kaybetmesi
- B) Endonezya'da 2011 yılında meydana gelen deprem sonrasında oluşan tsunaminin kıyı şeridini değiştirmesi
- C) Hindistan'da muson yağışlarına bağlı olarak haziran ve temmuz aylarında yaşanan heyelanlarda artış görülmesi
- D) Küresel ısınmaya bağlı olarak kutuplardaki buzulların erimesiyle Hint Okyanusu'ndaki Maldiv Adaları'nın deniz istilası tehdidi yaşaması
- E) Savanlar bölgesinde yaz yağışlarına bağlı olarak hayvan sürülerinin kuzey-güney doğrultusunda göç etmesi

4. İklim koşulları insanın giyinme ve beslenme koşullarını kontrol eden en önemli faktördür.

Haritada gösterilen alanların hangilerinde yıl içinde giysi değiştirme ihtiyacı daha azdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

5. Teknolojik gelişmenin yetersiz olduğu alanlarda doğal çevrenin insan yaşamı üzerindeki etkisi fazladır.

Aşağıda verilen bölgelerin hangisinde insanlar doğal çevre şartlarının olumsuzluklarından gelişmiş teknoloji sayesinde daha az etkilenir?

- A) Kuzey Afrika
- B) Gine körfezi
- C) Kongo Havzası
- D) Orta Asya
- E) Batı Avrupa

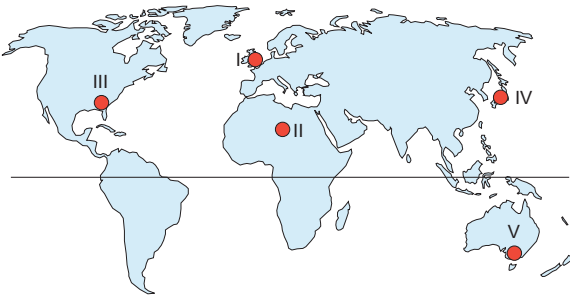
7. Doğal çevre ve insan karşılıklı etkileşim içindedir.

Aşağıdakilerden hangisi insanın doğal çevre üzerindeki etkisine örnek gösterilebilir?

- A) Kuzey Anadolu Dağları'nın uzanış doğrultusunun iç kesimlerle ulaşımı zorlaştırması
- B) İç bölgelerde kırsal yapılarda kerpiç malzeme kullanılması
- C) Ege kıyılarında tarımsal üretimin delta ovalarında toplanması
- D) Erzurum Kars Platosu'nda verimli topraklara rağmen tarımsal üretimin az olması
- E) Ovit Dağı Tüneli'nin tamamlanması ile ulaşım süresinin kısılması

H
I
Z
R
E
N
K

6. Sanayi ve teknolojinin geliştiği alanlarda doğal çevrenin insan faaliyetleri üzerindeki etkisi daha sınırlıdır.

Yukarıdaki haritada numaralandırılan alanların hangisinde doğal şartların insan faaliyetleri üzerindeki etkisi daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlara örnek olarak gösterilebilir?

- A) Türkiye'deki peribacaları
- B) Dubai'deki Palmiye Adası
- C) Hollanda'daki polderler
- D) ABD'deki Silikon Vadisi
- E) Almanya'daki Kiel Kanal

9. • İlk medeniyetler ılıman iklim koşullarının olduğu Orta Kuşak'ta kurulmuştur.
- Volkanik arazilerin çevresi verimli topraklara sahip olduğu için yerleşim alanı olarak daha fazla tercih edilmiştir.
- Ormanlık alanların bulunduğu yerlerde insanlar evlerini ahşap malzeme kullanarak yapmışlardır.

Yukarıdaki verilen durumlar incelendiğinde;

- I. İnsanlar doğal çevre koşullarından etkilenmiştir.
- II. İnsanlar doğal çevreyi değiştirmişlerdir.
- III. İnsanlar doğal çevre koşulları ile uyumlu bir şekilde yaşamışlardır.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) II ve III

10. Doğayı oluşturan ortamların birbirleriyle etkileşimi doğal ortamı meydana getirir.

Aşağıdakilerden hangisi doğal ortamı oluşturan unsurlardan biri değildir?

- A) Atmosfer B) Litosfer C) Astenosfer
- D) Biyosfer E) Hidrosfer

11. Coğrafya yeryüzünde meydana gelen doğal olayları ve bunların insan yaşamına etkilerini sorgularken insanın doğa üzerindeki etkilerini de ele alır. Bazı faaliyetleri doğanın etkisinde iken, bazı faaliyetlerini sürdürürken doğada bazı değişiklikler yaşar.

Aşağıdakilerden hangisi etkinliklerini sürdürürken insanın doğada yaptığı değişikliklerden biri değildir?

- A) Suyun depolanması için barajlar yapılması
- B) Engebeli alanlarda tünel, viyadük köprüler yapılması
- C) Bataklıkların tarım alanlarına dönüştürülmesi
- D) Sulama kanalları inşa edilmesi
- E) Yeni kıtaların keşfi ve yerleşmeye açılması

12. Aşağıdakilerden hangisi insanın doğal çevreyi ihtiyaçları doğrultusunda değiştirmesine örnek olarak verilemez?

- A) Konya Beyşehir Gölü'nün milli park ilan edilmesi
- B) Kocaeli Dilovası'nda sanayi tesisi açılması
- C) İstanbul'da Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan Marmaray'ın inşa edilmesi
- D) Denizin doldurması ile Ordu- Giresun Havaalanı'nın inşa edilmesi
- E) Akarsular üzerine barajlar yapılarak elektrik üretilmesi

13. İklim, bitki örtüsü, yer şekilleri ve toprak özellikleri gibi doğal koşullar geçim kaynakları üzerinde etkilidir.

Buna göre, kışları çok ılık, kısa ve yağışlı, yazları sıcak ve kurak bir bölgenin ekonomik faaliyetlerinden biri olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Zeytin ve turuncgil yetiştiriciliği
- B) Deniz ve güneş turizmi
- C) Çay yetiştiriciliği ve çay fabrikaları
- D) Pamuk ve tütün yetiştiriciliği
- E) Tekstil ve yağ işleyen tesisler

15. Doğal şartlara bağlı olarak insanlar yaşadığı alanda kolaylıkla ulaşabileceği ve o alana uygun ekonomik faaliyetlere yönelir. Bu bağlamda insanlar yaptığı ekonomik faaliyetlerde doğadan etkilenir.

Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi “Doğa insanı etkiler.” yargısına uygun değildir?

- A) Norveç’te yapılan balıkçılık faaliyetleri
- B) Batı Avrupa’da yapılan sanayi faaliyetleri
- C) Brezilya’da yapılan ormancılık faaliyetleri
- D) Hindistan’da yapılan pirinç tarımı
- E) Moğalistan’da yapılan küçükbaş hayvancılık faaliyetleri

14. Kuzey Kutup Dairesi’ne yakın yerlerde yaşayan insanlar iglo adı verilen buzdan evlerde yaşamış balıkçılık faaliyetleri ile uğraşmışlardır. Mezopotamya’da ise evler genellikle kerpiçten yapılmış, tarım önemli bir geçim kaynağı olmuştur.

Parçadaki bilgilere bakılarak,

- I. Doğal çevre insanın yaptığı faaliyetler üzerinde belirleyicidir.
- II. İnsanlar doğal çevrenin imkanlarından yararlanır.
- III. İnsanlar doğal çevreyi kendi ihtiyaçları doğrultusunda değiştirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

16. Eskimolar yaşadıkları yerlerde tarım imkânları kısıtlı olduğu için avcılık ve balıkçılıkla geçinirken, Güneydoğu Asya’da insanlar daha çok tarım, özellikle de pirinç tarımıyla uğraşmaktadır.

Bu iki bölge arasında görülen farklılığın temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak tiplerinin farklı olması
- B) Doğal çevrenin sunduğu imkânların farklı olması
- C) Dini inançların insanların beslenme şeklini etkilemesi
- D) Doğal bitki örtüsünün farklı olması
- E) İnsanların alışkanlıklarının farklı olması

17. Toros Dağları Akdeniz kıyılarına paralel uzanan bir sıradağdır.

Toroslar aşağıda verilen insan faaliyetlerinden hangisini olumsuz etkilemiştir?

- A) Sanayi faaliyetlerini
- B) Turunçgil tarımını
- C) Ulaşım faaliyetlerini
- D) Deniz turizmini
- E) Zeytin yetiştiriciliğini

19. Aşağıdakilerden hangisi “Doğa, insan yaşamı üzerinde mutlak bir belirleyicidir.” yargısını destekleyici nitelikte değildir?

- A) Yer şekillerinin engebeli olduğu arazilerin seyrek nüfuslu olması
- B) Dünya nüfusunun büyük bir kısmının Orta Kuşak’ta yaşaması
- C) Afrika’da nüfusun başlıca yoğunlaşma alanının Nil nehri civarında olması
- D) Avustralya’nın orta kesimlerinde yerleşim alanlarının az olması
- E) Sibiryada Dikson adı verilen bir maden şehrinin kurulması

18. Beşeri faaliyetlerin bir kısmı doğal çevreyi olumsuz olarak etkilemektedir.

Aşağıda verilenlerden hangisi bu olumsuzluklara örnek olarak gösterilemez?

- A) Fosil yakıt kullanıma bağlı olarak küresel sıcaklık değerlerinin artması
- B) Dere yataklarının daraltılması sonucu taşkın olaylarının yaşanması
- C) Anızların yakılması sonucu toprak erozyonunun artması
- D) Rekreasyon alanlarını genişletmek amacıyla ağaçlandırma çalışması yapılması
- E) Yerleşme alanı açmak amacıyla bataklıkların kurutulması

20. Doğal ortam ve insan faaliyetleri karşılıklı etkileşim içerisindedir.

Aşağıdaki olaylardan hangisinde doğal ortam şartlarının beşeri faaliyetler üzerindeki etkisi daha fazladır?

- A) Krakatau volkanının patlaması sonucu küresel sıcaklığın düşmesi
- B) İstanbul’da şiddetli lodos fırtınası nedeniyle deniz ulaşımında aksamalar yaşanması
- C) Karadeniz kıyılarında dalga aşındırması sonucu yüksek falezlerin oluşması
- D) Mersin’de mağara tavanının çökmesi sonucu deprem oluşması
- E) Rusya’da aşırı soğuklar sonucu Baykal gölünün donması

21. I. İçme ve kullanma suyu sağlaması
II. Bitkilerin ihtiyacı olan suyu karşılaması
III. Aşırı yağışların sellere neden olması
IV. Erozyon olayını arttırması

Yukarıdakilerden hangileri, yağışların neden olduğu olumsuz durumlar arasında gösterilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

22.

Yukarıdaki konutların yaygın olarak görüldüğü bir kırsal yerleşimde yaşayan bir kişi, yaşadığı bölgeyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisini kullanamaz?

- A) Temel geçim kaynağımız tahıl tarımıdır.
B) Su temini zaman zaman problem olmaktadır.
C) Çocukluğumdan beri büyükbaş hayvan yetiştiriciliği önemli olmuştur.
D) Yıllık yağış miktarı azdır ve daha çok ilkbahar aylarında yağış görülür.
E) Evlerimiz bir meydanın çevresinde ve birbirine yakın kurulmuştur.

23. Aşağıdaki tabloda insanların yaptığı bazı faaliyetlerin doğa ile uyumluluğu gösterilmiştir.

	Faaliyet	Uyumlu	Uyumlu Değil
I	Anızların yakılması		✓
II	Alternatif enerji kaynaklarının kullanılması	✓	
III	Bataklıkların kurutularak tarım alanlarına dönüştürülmesi	✓	
IV	Fabrikaların bacalarına filtreler takılması		✓
V	Ağaçlandırma çalışmalarının yapılması	✓	

İnsanların doğayı kullanma biçimleri, doğal ortama uyumluluk açısından değerlendirildiğinde numaralandırılan faaliyetlerden hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

24. Çevrede bulunan ve oluşumunda insan etkisinin bulunmadığı her şeye doğal unsur denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğal unsurlardan biridir?

- A) Pamukkale travertenleri
B) Diyarbakır surları
C) Aspendos amfi tiyatrosu
D) Truva antik kenti
E) Likya yolu

25. Aşağıda doğa ve insanın karşılıklı etkileşimini gösteren bazı örnekler verilmiştir.

- Depremler çok yıkıcı afetler olmasına rağmen gelişmiş ülkelerde alınan önlemler can ve mal kayıplarını azaltmaktadır.
- Volkanik dağların yakın çevresi yerleşmeler açısından riskli alanlar olmasına rağmen, verimli topraklar nedeniyle sık nüfuslanmıştır.
- Karasal iklim görülen alanlarda don afeti nedeniyle zaman zaman tarımsal üretimde önemli düşüşler yaşanabilmektedir.

Buna göre doğal çevre ve insan ilişkisi ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- Doğal çevre insan yaşamında her zaman olumlu etkiler yapar.
- Doğal çevre yer ve zamana bağlı olarak olumlu ve olumsuz etkiler yapabilmektedir.
- İnsanlar doğal çevreyi etkileyebilirler ancak ondan etkilenmezler.
- Doğal çevre ekonomik faaliyetleri belirler.
- Doğa tamamiyle insanların kontrolü altındadır.

OPTİK DEĞERLENDİRME

KAZANIM TABLOSU

SORU	KAZANIM	DOĞRU	YANLIŞ
1	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
2	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
3	Doğal unsurların etkileşimi		
4	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
5	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
6	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
7	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
8	Doğal unsurlar		
9	Doğa ve insan etkileşimi		
10	Doğal unsurlar		
11	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
12	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
13	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
14	Doğa ve insan etkileşimi		
15	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
16	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
17	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
18	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
19	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
20	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
21	Doğa ve insan etkileşimi		
22	Doğal çevrenin insan üzerindeki etkisi		
23	İnsanın doğal çevre üzerindeki etkisi		
24	Doğal unsurlar		
25	Doğa ve insan etkileşimi		

H
I
Z
R
E
N
K

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sistemler

Coğrafyanın Bölümleri ve Tarihi Gelişimi

DOĞRU

YANLIŞ

NET

PUAN

HiT-02 dijital test
Konuyla ilgili daha fazla
soru çözmek için kare-
kodu okutunuz.

HiT
02**HiT BİLGİ**

Coğrafyada iki esas öge vardır. Bunlar doğal çevre ve insandır.

Bu ögeler, coğrafyanın bölümlenmesinin temelini oluşturmaktadır.

Doğal çevre fiziki coğrafya tarafından, insan ve onun yaptığı etkinlikler ise beşerî coğrafya tarafından incelenmektedir.

COĞRAFYA**FİZİKİ COĞRAFYA****BEŞERÎ COĞRAFYA**Jeomorfoloji
(Yer Şekilleri Bilimi)Hidrografiya
(Sular Coğrafyası)Klimatoloji
(İklim Bilimi)Biyocoğrafya
(Canlılar Coğrafyası)Kartoğrafiya
(Harita Bilimi)Yararlandığı
BilimlerYararlandığı
BilimlerYararlandığı
BilimlerYararlandığı
BilimlerYararlandığı
BilimlerJeoloji
(Yer Bilimi)Hidroloji
(Su Bilimi)Meteoroloji
(Hava Bilimi)

Biyoloji

Matematik

Jeofizik

Potamoloji
(Akarsu Bilimi)

Fizik

Botanik
(Bitki Bilimi)

Astronomi

Litoloji
(Taş Bilimi)Limnoloji
(Göl Bilimi)Zoooloji
(Hayvan Bilimi)

Jeodezi

Pedoloji
(Toprak Bilimi)Oseonografiya
(Okyanus Bilimi)

Tıp

Hidrojeoloji
(Yer Altı Suları
Bilimi)Nüfus
CoğrafyasıYerleşme
CoğrafyasıTarım
CoğrafyasıSanayi
CoğrafyasıUlaşım
CoğrafyasıTurizm
CoğrafyasıSiyasi
CoğrafyaEnerji
Coğrafyası

1. Coğrafya insan ile doğa arasındaki ilişkiyi incelerken diğer bilimlerden de faydalanır.

Buna göre coğrafyanın alt dallarından olan biyocoğrafya;

- I. Botanik
II. Meteoroloji
III. Zooloji
IV. Oseonografya

bilimlerinin hangilerinden daha fazla yararlanır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. İnsanların uğraştığı faaliyet alanlarının her biri ile bir coğrafya dalı ilgilenmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi coğrafyanın insan faaliyetleri ile ilgilenen dallarından biri değildir?

- A) Toprak Coğrafyası B) Tarım Coğrafyası
C) Yerleşme Coğrafyası D) Turizm Coğrafyası
E) Nüfus Coğrafyası

H
I
Z
R
E
N
K

2. Emre öğretmen coğrafya dersinde sınıfı gruplara bölerek çeşitli konuları öğrencilere proje ödevi olarak vermiştir.

A grubu : Ülkemizdeki göllerin kullanım amaçlarını araştırınız.

B grubu : Ülkemizdeki kırıklı araziler hakkında araştırma yapınız.

C grubu : Ülkemizdeki akarsu akımı hakkında bilgi veriniz.

D grubu : Toprakların yapısına bakarak ülkemizde tarım alanlarının dağılışı araştırınız.

Buna göre öğrencilerin aşağıdaki bilimlerden hangisinden yararlanması beklenmez?

- A) Potamoloji B) Limnoloji C) Kartografya
D) Pedoloji E) Jeoloji

4. • Bulunduğunuz yerleşmede hangi topraklar bulunuyor?
• Yer şekillerinin oluşumunda hangi süreçler etkili olmuştur?
• Akarsuların rejimlerinde nasıl bir değişim görülüyor?
• Hangi tür bitkiler görülmektedir?

Yukarıdaki sorularla belirlenmek istenen bilgiler arasında coğrafyanın hangi alt dalına ait inceleme konuları yoktur?

- A) Jeomorfoloji B) Hidroğrafya
C) Klimatoloji D) Biyocoğrafya
E) Toprak Coğrafyası

5. Jeomorfoloji litosferi oluşturan unsurları, litosfer olaylarını ve yer şekillerinin oluşum süreçlerini inceler.

Aşağıdakilerden hangisi jeomorfolojinin yararlandığı bilim dallarından biri değildir?

- A) Jeoloji B) Litoloji C) Petrografi
D) Limnoloji E) Jeofizik

7. Coğrafya biliminin tarihsel gelişimi düşünüldüğünde, aşağıdaki isimlerden hangisi diğerlerine göre farklı bir dönemde yaşamıştır?

- A) A. von Humboldt
B) Amerigo Vespucci
C) Carl Ritter
D) Friedrich Ratzel
E) P. Vidal de la Blanche

6.

Fiziki Coğrafya	Beşeri Coğrafya	III... Coğrafya
Klimatoloji	Nüfus Coğ.	Ülkeler Coğ.
Jeomorfoloji	Yerleşme Coğ.	Bölgeler Coğ.
Hidrografya	Tarım Coğ.	Kıtalar Coğ.
.....I.....	II.....	
Kartografya	Ulaşım Coğ.	

Yukarıdaki tabloda numaralandırılan yerlere sırası ile aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Botanik	Zooloji	Bölgesel
B)	Demografi	Astronomi	Kültürel
C)	Limnoloji	Enerji	Kültürel
D)	Biyocoğrafya	Kültürel	Bölgesel
E)	Toprak	Astronomi	Bölgesel

8. • Göllerin oluşumunda hangi faktörler etkilidir?
• Yer kabuğunun şekillenmesini belirleyen faktörler nelerdir?
• Türkiye'nin iklimini etkileyen faktörler nelerdir?
• Bitki örtüsünün dağılışını etkileyen faktörler nelerdir?

Yukarıda cevabı aranan sorular ile fiziki coğrafyanın alt dallarından hangisinin bağlantısı yoktur?

- A) Jeomorfoloji B) Biyocoğrafya
C) Hidrografya D) Klimatoloji
E) Kartografya

9. • Kitap Suret el Arz
• Kanun el Maksudi
• Mukaddime
• Kitabu Roger

Yukarıda verilen eserler aşağıdaki bilim insanları ile eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Evliya Çelebi B) İbn Haldun
C) El-Biruni D) El-Harizmi
E) Muhammet İdrisi

11. Yaz gün dönümünde İskenderiye ve Asvan arasında güneş ışınlarının düşme açısındaki farktan yararlanarak dünyanın çevre uzunluğunu gerçeğine yakın bir şekilde hesaplamıştır. O dönemde bilinen dünyanın bir haritasını çizmiş ve bu bilime geographe yani coğrafya adını vermiştir.

Yukarıda bazı çalışmaları verilen İlk Çağ coğrafyacısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Strabon B) Herodot C) Tales
D) Aristoteles E) Erotesthenes

H
I
Z
R
E
N
K

10. Yeni Çağ'da Osmanlı Devleti'nde de coğrafya bilimi adına çok değerli eserler ortaya konulmuştur.

- I. Piri Reis
II. Evliya Çelebi
III. Kâtip Çelebi
IV. Uluğ Bey
V. Ali Kuşçu

Yukarıda verilenlerden hangileri Yeni Çağ'da Osmanlı döneminde coğrafya bilimine katkıda bulunmuşlardır?

- A) II, IV ve V B) II, III ve IV C) III, IV ve V
D) I, II ve III E) I, III ve IV

12. Yakın Çağ'da olaylar ve olguların sebep ve sonuçları ile karşılaştırmalarına değinilmeye başlanmıştır. Coğrafyanın metodolojisi bu çağda oluşturulmuştur.

Aşağıdakilerden hangisinde yakın çağda coğrafya bilimine katkı sağlayan bilim insanları ve çalışma alanları doğru olarak verilmiştir?

	Fiziki	Beşeri	Bölgesel
A)	Ritter	Ratzel	Humboldt
B)	Humboldt	Ritter	Blance
C)	Ratzel	Humboldt	Ritter
D)	Humboldt	Blance	Ratzel
E)	Blance	Ritter	Humboldt

Coğrafyanın Bölümleri ve Tarihi Gelişimi

13. Coğrafyanın alt bilim dalları ve bu dalların konularıyla ilgili aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

	Bilim dalı	Konusu
A)	Hidrografiya	Yerin yapısı
B)	Jeomorfoloji	Yer şekillerinin oluşumu
C)	Biyocoğrafya	Bitkiler ve hayvanlar
D)	Klimatoloji	İklimler
E)	Kartografiya	Haritalar

15. Cihannüma, kısa zamanda bütün dünyada büyük ilgi uyandırmış ve iki kez Latinceye tercüme edilmiştir. Ünlü tarihçi Hammer, eseri kısmen Almancaya tercüme etmiştir. Anadolu'ya ait bazı bölümleri ise ilk kez Armain tarafından Fransızcaya çevrilmiştir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen Cihannüma adlı eser aşağıdaki coğrafyacıardan hangisine aittir?

- A) Evliya Çelebi B) Piri Reis
C) Katip Çelebi D) Seydi Ali Reis
E) Turgut Reis

H
I
Z
R
E
N
K

14. Orta Çağ'da coğrafya biliminin İslam dünyasında gelişmesi üzerinde,

- I. Hristiyan din adamlarının özgür düşüncüyü kısıtlayıcı ve baskıcı tutumları
II. Namaz vakitleri, oruç süresi ve hac yollarının belirlenmesi gibi ihtiyaçların ortaya çıkması
III. Haçlı Seferleri'nin bilim kurumlarına ve kütüphanelere zarar vermesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

16. Ankara ve yakın çevresinde bu yıl ilkbahar yağışlarının mevsim normallerinin çok gerisinde olması tahıl tarımı yapan çiftçilerin moralini bozdu. Buğdayın yetiştirme dönemi olan bu mevsimde suya olan gereksinimi, çiftçiler ilkbahar yağışları ile gideriyorlardı. Kısacası yaşanan bu olumsuz gelişme üretimde önemli bir kayıp anlamına geliyor.

-Basından-

Basından alıntı yapılan yukarıdaki haberde bahsi geçen olaylar coğrafyanın aşağıda verilen alt dalı çiftlerinden hangilerini daha fazla ilgilendirmektedir?

- A) Hidrografiya – Biyocoğrafya
B) Klimatoloji – Tarım Coğrafyası
C) Klimatoloji – Toprak Coğrafyası
D) Toprak Coğrafyası – Tarım Coğrafyası
E) Bölgeler Coğrafyası – Hidrografiya

17. Orta Çağ'da Hristiyan din adamlarının özgür düşüncüyü kısıtlayıcı ve baskıcı tutumlarıyla batı dünyası bilimsel alanda gerilemeye başlamıştır. Aynı dönemde Türk-İslam ülkelerinde büyük bir aydınlanma çağı başlamış, bilimsel alanda önemli gelişmeler kaydedilmiştir

Aşağıdakilerden hangisi Orta Çağ'da coğrafya biliminin gelişmesine katkıda bulunan bilim insanlarından biri değildir?

- A) El Harizmi
B) Muhammed İdrisi
C) İbn Batuta
D) Biruni
E) Batlamyus

19. Aşağıdakilerden hangisi fiziki coğrafyanın inceleme alanına girmez?

- A) Enerji kaynaklarının yeryüzündeki dağılışı
B) Dünyadaki bitki örtüsünün dağılışı ve türleri
C) Akarsuların meydana getirdiği yer şekilleri
D) Dağların oluşum şekilleri
E) Toprağın oluşum süreci ve çeşitleri

H
I
Z
R
E
N
K

18. I. Jeomorfoloji
II. Klimatoloji
III. Hidrografya
IV. Biyocoğrafya

“Bol yağışlar sayesinde barajlardaki su seviyesi yükseldi.” cümlesinde coğrafyanın alt bölümlerinden hangilerine değinilmiştir?

- A) Yalnız III
B) I ve II
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

20. Coğrafyanın iki temel ögesi vardır. Bunlar doğal çevre ile insandır. Bu ögeler coğrafyanın bölümlenmesinin temelini oluşturur. Doğal çevre fiziki coğrafya tarafından, insan ve insanın yaptığı etkinlikler ise beşeri coğrafya tarafından incelenir.

Buna göre, aşağıda verilen örnek inceleme konularından hangisi diğer dördünden farklı bir şekilde coğrafyanın inceleme alanına girer?

- A) Anadolu'nun kuzeyinde ve güneyinde kıyıya paralel konumda uzanan sıradağların, hangi süreçlerden geçerek bugünkü şekillerini kazandıklarının incelenmesi
B) Türkiye'deki akarsuların sınırlarımızın içinde ya da dışında hangi denizlere döküldüğünün incelenmesi
C) Akdeniz ikliminin dünyanın hangi enlemleri arasında ve hangi şartlarda etkili olduğunun incelenmesi
D) Siyah çay tarımının ekonomik değeri ve dünyanın hangi coğrafyalarında yapılabildiğinin incelenmesi
E) Maki bitki topluluğunun hangi şartlarda geliştiği ve yeryüzündeki dağılışının incelenmesi

21. İlk coğrafi düşünceler Mezopotamya, Mısır ve Doğu Akdeniz Havzası'nda yaşamış düşünürler tarafından ortaya konulmuştur. Dönemin düşünürleri eserlerinde coğrafya, matematik ve tarih konularına bir arada yer vermişlerdir. İlk Çağ'da coğrafi bilgiler gezilen yerlerin tasvir edilmesi ile basit planlar ve haritalar çizilmesi yöntemleriyle ortaya konmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi coğrafya bilimine İlk Çağ'da katkı sunan bilim insanlarından biridir?

- A) Mesudi B) Strabon
C) Bartelmi Diaz D) İbni Haldun
E) Biruni

22. (I) Depremler, volkan püskürmeleri insanların yerleşme alanlarında can ve mal kaybına neden olmaktadır. Volkanik etkinlikler verimli toprakların oluşmasına neden olarak insanların yaşamını etkilemektedir (Jeoloji). (II) Yer şekillerinin engebeli olduğu bölgeler yerleşmeyi, tarımı sınırlarken, ulaşımı zorlaştırmakta, yol yapım maliyetini artırmaktadır (Jeomorfoloji). (III) Kalıcı karlar, buzullar, çöl alanları, bataklıklar yerleşmeleri sınırlamaktadır (Biyocoğrafya) (IV). Orman örtüsünün fazla olduğu Amazon ve Kongo havzaları uygun iklim koşullarına rağmen seyrek nüfusludur (Hidrografiya).

Yukarıda verilen parçada numaralanmış bilgilerden hangileri ayrıca içindeki coğrafyanın alt dalı ile ilişkilendirilemez?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

23. **Aşağıdakilerden hangisi "Neden coğrafya öğrenmeliyiz?" sorusunun cevaplarından biri olamaz?**

- A) Geçmişten günümüze insanoğlunun fiziki yapısı hakkında detaylı bilgi sahibi olmak
B) Dünya'nın hareketleri ve bunun insan ve doğa yaşamına etkilerini anlamak
C) Deprem olgusunun Türkiye'de ve Dünya'da mekânsal açıdan nereleri tehdit ettiğini bilmek
D) Bir bölgedeki iklim şartlarıyla yürütülen tarımsal faaliyetler arasındaki ilişkiyi kavrayabilmek
E) Sınırlı miktardaki tatlı su kaynaklarının kullanımı ve korunmasına yönelik planlamalar için akılcı düşünme yeteneğine sahip olmak

24. Yeni Çağ'da Çin ve Hindistan gibi Uzak Doğu ülkelerinin zenginliklerine ulaşma ve bu zenginlikleri ele geçirme arzusuyla uzun mesafeli deniz seyahatleri yapıldı. Bu seyahatler o zamana kadar bilinmeyen yeni yolların bulunmasına, ulaşılamamış kara parçalarına ulaşılmasına ve birçok coğrafi keşfin yapılmasına neden oldu.

Buna göre Hindistan, Amerika ve Ümit Burnu'na ilk ulaşan kâşifler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Hindistan	Amerika	Ümit Burnu
A)	Macellan	Bartelmi Diaz	Del Kano
B)	Kolomb	Macellan	V. do Gama
C)	Bartelmi Diaz	Kolomb	Macellan
D)	V. do Gama	Kolomb	Bartelmi Diaz
E)	Del Kano	Bartelmi Diaz	Kolomb

25.

	Faaliyet	Fiziki Coğrafya	Beşeri Coğrafya
I	Volkanik olaylar tsunami- lere, depremlere, çamur akıntıları, fırtınalar ve asit yağmurlarına neden olmaktadır.	✓	
II	Pandemi nedeniyle petrole olan talebin azalmasıyla 20 Nisan 2020'de, petrolün fiyatı varil başına -40 dolar seviyelerine inmiştir.	✓	
III	Türkiye'deki pamuk üretim alanları, Güneydoğu Ana- dolu, Akdeniz ve Ege'dir.		✓
IV	Sanayi ve teknolojinin gelişmesine bağlı olarak son yıllarda doğal kaynak tüketimi artmıştır.		✓
V	Batı Karadeniz'de taş kömürü çıkarıldığı için Karabük ve Ereğli'de demir çelik fabrikaları kurulmuştur.	✓	

Yukarıdaki tabloda verilen olaylar ile coğrafyanın alt dalları arasındaki eşleştirmelerden hangilerinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) III ve V

OPTİK DEĞERLENDİRME

KAZANIM TABLOSU

SORU	KAZANIM	DOĞRU	YANLIŞ
1	Coğrafyanın yardımcı bilimleri		
2	Coğrafyanın yardımcı bilimleri		
3	Beşeri ve ekonomik coğrafya		
4	Fiziki coğrafya		
5	Fiziki coğrafya		
6	Coğrafyanın dalları		
7	Coğrafyanın tarihsel gelişimi		
8	Fiziki coğrafya		
9	Orta Çağ'da coğrafya		
10	Yeni Çağ'da coğrafya		
11	İlk Çağ'da coğrafya		
12	Yakın Çağ'da coğrafya		
13	Fiziki coğrafya		
14	Orta Çağ'da coğrafya		
15	Yeni Çağ'da coğrafya		
16	Coğrafyanın dalları		
17	Orta Çağ'da coğrafya		
18	Fiziki coğrafya		
19	Fiziki coğrafya		
20	Fiziki coğrafya		
21	İlk Çağ'da coğrafya		
22	Coğrafyanın dalları		
23	Beşeri coğrafya		
24	Yeni Çağ'da coğrafya		
25	Coğrafyanın dalları		

H
I
Z
R
E
N
K

ÜNİTE

KONU

ÖĞRENCİNİN
ADI
SOYADI
SINIF
NO

DEĞERLENDİRME

Doğal Sitemler

Dünya'nın Şekli ve Hareketleri

DOĞRU

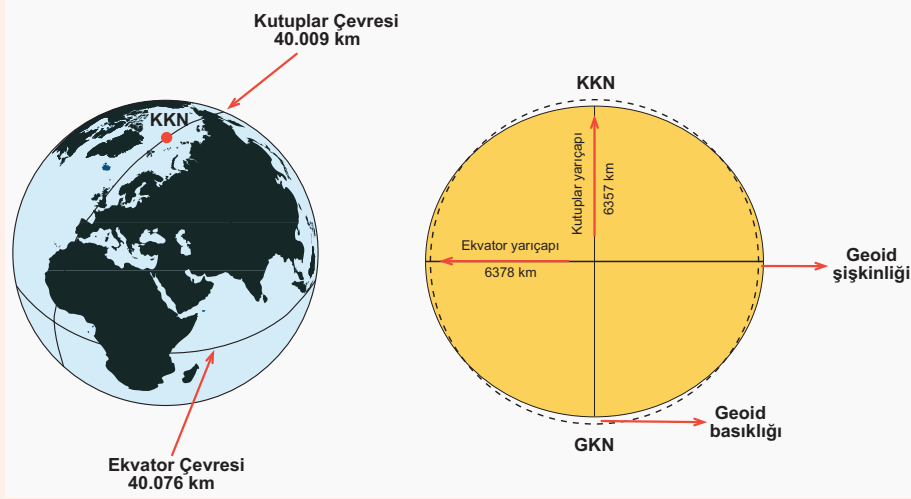
YANLIŞ

NET

PUAN

HİT-03 dijital test
Konuyla ilgili daha fazla
soru çözmek için kare-
kodu okutunuz.

HİT
03**HİT BİLGİ****Yer'in Küresel Şeklinin Sonuçları**

Gece-gündüz oluşur.

Güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Ekvator çevresinde termik alçak basınç alanı, kutuplar çevresinde termik yüksek basınç alanı oluşur.

Aydınlanma çemberi daire biçimindedir. Dünya'nın bir yarısı karanlık bir yarısı aydınlık olur.

Paralel dairelerinin boyları Ekvator'dan kutuplara doğru kısalır.

Meridyenler arasındaki mesafe Ekvator'dan kutuplara doğru daralır.

Dünya'nın eksenini etrafındaki dönüş hızı Ekvator'dan kutuplara doğru azalır.

Kutup Yıldızı sadece Kuzey Yarım Küre'den görünür ve görünüm açısı o yerin enlem derecesini verir.

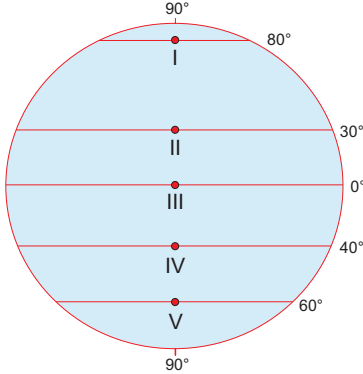
Yerin Geoid Şeklinin Sonuçları

Ekvator çevresi kutuplar çevresinden yaklaşık 67 km daha uzundur.

Ekvator yarıçapı kutuplar yarıçapından yaklaşık 21 km daha uzundur.

Yer çekimi kutuplarda fazla Ekvator'da azdır.

1. Güneş ışınlarının düşme açısı Dünya'nın şekline bağlı olarak Ekvator'dan kutuplara doğru daralır.

Buna göre aydınlanma çemberinin kutup noktasından geçtiği bir günde güneş ışınlarının geliş açısının büyük olandan küçük olana doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) III – I – III – IV – V
B) I – III – II – V – IV
C) III – II – V – IV – I
D) IV – III – II – I – V
E) III – II – IV – V – I

2. Sürekli rüzgârlar Kuzey Yarım Küre'de hareket yönünün sağına, Güney Yarım Küre'de ise soluna doğru sapmaya uğrayarak halkalar oluşturur.

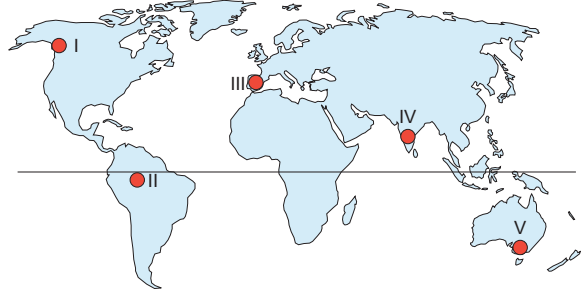
Bu olaya neden olan etmen;

- I. Asya ile Hint Okyanusu arasında Muson rüzgârlarının oluşması
II. Doğudaki merkezlerde Güneş'in daha erken doğması
III. Gurup ve tan sürelerinin Dünya'nın her yerinde eşit olmaması

verilenlerden hangileri üzerinde de etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. • Gurup ve Tan süresi diğerlerinden daha uzundur.
• Paralellerin çevre uzunluğu diğerlerinden daha kısadır.
• Yerel saati diğerlerinden daha geridedir.

Yukarıda verilen özelliklerin tamamı haritada numaralandırılan alanların hangisinde gözlenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Türkiye'de yaz mevsimi 94 gün, kış mevsimi 89 gün sürer. Arjantin'de bu durum tersidir.

Yukarıda belirtilen durum aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Kuzey Yarım Küre'de karaların Güney Yarımküre'den geniş olmasının
B) Yer ekseninin 23° 27' eğik olmasının
C) Yörüngenin şeklinin elips olmasının
D) Yer'in kutuplardan basık olmasının
E) Arjantin ve Türkiye'nin Ekvator'a farklı uzaklıkta olmalarının

5. Dünya, Güneş'in çevresinde elips bir yörüngede döner.

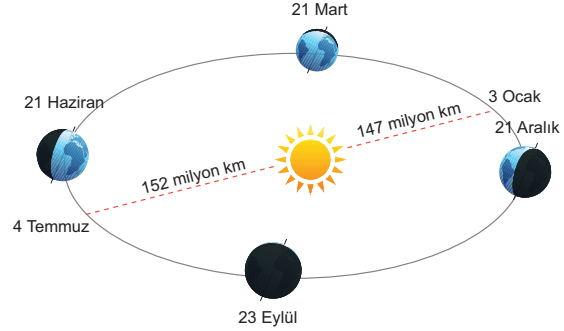
Elips yörüngesinin etkileri arasında;

- I. Şubat ayının diğer aylardan daha kısa sürmesi
- II. Yıl içinde yeryüzünün farklı yerlerinde, farklı zamanlarda Güneş ve Ay tutulmalarının yaşanması
- III. Kuzey Yarım Küre'nin Orta Kuşak'ında yaz mevsiminin 4 gün daha fazla olması

sonuçlarından hangileri gösterilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

7. Dünya, Güneş çevresinde aşağıdaki gibi elips bir yörüngede hareket eder.

Dünya'nın yörüngesinin bu şekilde olması aşağıdaki-lerden hangisi üzerinde etkili olmuştur?

- A) Yörüngedeki hızın artıp azalması
B) Sürekli rüzgârlarının oluşması
C) Gece ve gündüzün uzayıp kısalması
D) Dönenceler ve kutup dairelerinin oluşması
E) Matematik iklim kuşaklarının oluşması

H
I
Z
R
E
N
K

6. Aşağıdaki tabloda dört merkezin enlem ve boylam dereceleri verilmiştir.

	Enlem	Boylam
I	21° Kuzey	7° Doğu
II	32° Güney	125° Batı
III	9° Güney	47° Doğu
IV	63° Kuzey	72° Batı

Bu merkezlerden hangileri güneş ışınlarını yılda iki defa dik açıyla alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıda bazı noktalarda kalıcı kar alt sınırı verilmiştir.

X noktası:	1200 m
Y noktası:	2400 m
Z noktası:	1800 m

Buna göre verilen alanların Ekvator'dan kutuplara doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

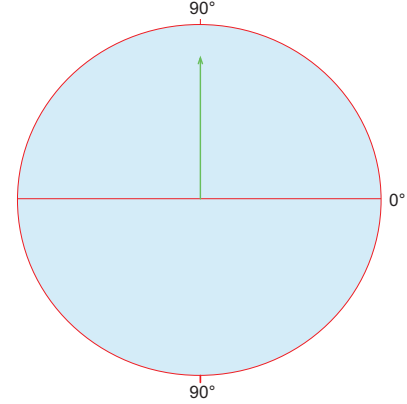
- A) Z-X-Y B) X-Y-Z C) Y-Z-X
D) X-Z-Y E) Y-X-Z

9. Dünya'nın şekline bağlı olarak güneş ışınlarının geliş açısı Ekvator'dan kutuplara doğru gittikçe her enleme bir derece eğik açıyla düşer.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçlarından biri değildir?

- A) Sıcaklık değerlerinin Ekvator'dan kutuplara doğru azalması
- B) Gölge boyunun enleme göre değişmesi
- C) Kalıcı karın alt sınırının kutuplara doğru alçalması
- D) Denizlerdeki buharlaşmanın kutuplara doğru azalması
- E) Çizgisel hızın kutuplara doğru azalması

11.

Yukarıdaki şekilde ok yönünde hareket edildiğinde;

- I. Yer çekimi
- II. Çizgisel hız
- III. Güneş ışınlarının geliş açısı
- IV. Alacakaranlık süresi
- V. Paralellerin çevre uzunluğu

özelliklerinden hangilerinde artış yaşanması beklenir?

- A) I ve IV
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V

H
I
Z
R
E
N
K

10. I. Yerel saat farklarının oluşması
- II. Gece ve gündüz arasında sıcaklık ve basınç farkları oluşması
- III. Coğrafi yönlerin belirlenmesi
- IV. Dönenceler ve kutup dairelerinin oluşması
- V. 30° ve 60° derecede dinamik basınç kuşaklarının oluşması

Yukarıda verilenlerden hangisi diğerlerinden farklı bir nedene bağlı olarak oluşmuştur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Aşağıdakilerden hangisi "Termik basınç kuşaklarının oluşması" ile aynı nedene bağlı olarak oluşmuştur?

- A) Dinamik basınç kuşaklarının oluşması
- B) Gece ve gündüzün arka arkaya gelmesi
- C) Okyanus akıntılarının halkalar oluşturması
- D) Gece ve gündüzün oluşması
- E) Muson rüzgârlarının oluşması